

Om arbeidet med smittevernloven og helseberedskapsloven

Kjetil Jonsbu, Helse- og omsorgsdepartementet

Helserettskonferansen Lillehammer, 8. april 2024

Smittevernloven og helseberedskapsloven

- Regelverk som alle innbyggere berøres av
- Regelverk som brukes daglig i landets kommuner og på sykehusene
- Regelverk som gir myndighetene og helsetjenestene hjemler til å håndtere smittevernkriser eller helsekriser

Det er behov for å revidere regelverket

- Stortinget har en forventning om dette
- «Gammelt» regelverk
- Dramatisk endret sikkerhetspolitisk situasjon
- Masse materiale som kan begrunne en revisjon

Materiale til revisjonen

- NOU 2019: 13 «Når krisen inntreffer»
- Tre NOUer fra Koronakommisjonen og Koronautvalget
- NOUene til Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen
- Helseberedskapsmeldingen og Folkehelsemeldingen fra HOD/regjeringen

Materiale til revisjonen forts.

- Boken «Kriseregulering – lovgivning under koronakrisen»
- Boken «Pandemijuss – smittevern og beredskap»
- Til bruk i arbeidet har vi mottatt omfattende bidrag fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet
- HOD, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har selv omfattende erfaringer fra pandemien

Hva skal vi gjøre?

- Full gjennomgang av lovene i sin helhet – ikke bare pandemi
- To høringsnotater – to nye lover
- Mye har fungert godt og skal videreføres
 - Videreføre grunnleggende prinsipper for smittevernarbeid og helseberedskap
 - Videreføre materielle løsninger på mange områder

Overordnede føringer for arbeidet

- Et robust regelverk som kan stå seg over tid
- Generisk
- Kommune og stat skal videreføres som de to sentrale nivåene i smittevernsarbeidet
- Sentrale statlige myndigheter skal ha en sterkere og tydeligere rolle i krise- og beredskapsarbeid (Helseberedskapsmeldingen)
- Forholdet mellom regjering og Storting ved nasjonale helsekriser bør tydeliggjøres og styrkes

Aktuelle temaer som vi må se på

- Demokratisk og parlamentarisk kontroll
 - Hvem skal reagere?
 - Hvordan reagere raskt i krise og samtidig sikre demokratisk og parlamentarisk kontroll?
- Permanente hjemler (inkludert fullmaktshjemler), forkortet lovprosess eller nødrett?
 - I hvilken grad kan og bør tiltak for en fremtidig krise reguleres gjennom permanente hjemler
 - Hvor går grensen for hva som bør overlates til nødrett/forkortet lovprosess

Aktuelle temaer som vi må se på forts.

- Hvilke fullmakter skal legges til hhv. kommunene eller staten
- Differensierte smitteverntiltak
 - Ulike tiltak avhengig av om den enkelte kan dokumentere vaksinasjon, gjennomgått sykdom eller negativ test?
- Nødvendige og forholdsmessige smitteverntiltak

Aktuelle temaer som vi må se på forts.

- Utforming av fullmaktshjemler
 - Videreføre dagens eller lage nye som snevrer inn eller utvider?
- Utforming av fullmaktshjemler som gir adgang til å fravike lov (derogasjon)
 - Videreføre dagens eller lage nye som snevrer inn eller utvider
 - Hvordan sikre bedre involvering av Stortinget?

Videre prosess?

- Viktig arbeid for regjeringen
- Stortinget forventer en revisjon
- Jobber så raskt vi kan

Tusen takk for meg!

